CONCLUZIILE AVOCATULUI GENERAL
MELCHIOR WATHELET
prezentate la 30 mai 2017[1]

Cauza C-657/15 P

Viasat Broadcasting UK Ltd
împotriva
TV2/Danmark A/S,

Comisia Europeană

„Recurs – Ajutoare de stat – Articolul 107 alineatul (1) TFUE – Serviciu public de radiodifuziune – Măsuri luate de autoritățile daneze în privința furnizorului de radiodifuziune danez TV2/Danmark – Noțiunea «ajutoare acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat» – Hotărârea Altmark”

1. Prin recursul formulat, Viasat Broadcasting UK Ltd (denumită în continuare „Viasat”) solicită anularea în parte a Hotărârii Tribunalului Uniunii Europene TV2/Danmark/Comisia[2], prin care acesta, pe de o parte, a anulat Decizia 2011/839/UE a Comisiei[3], în măsura în care Comisia Europeană a considerat că veniturile din publicitate aferente anului 1995 și anului 1996 transferate către TV2/Danmark prin intermediul Fondului TV2 constituiau ajutoare de stat, și, pe de altă parte, a respins în rest acțiunea formulată de TV2/Danmark A/S (denumită în continuare „TV2 A/S”) privind anularea în parte a deciziei respective (TV2 A/S este o societate de radiodifuziune daneză, organizată sub forma unei societăți pe acțiuni și care a fost creată în scopul de a înlocui, cu efect contabil și fiscal de la 1 ianuarie 2003, întreprinderea de stat autonomă TV2/Danmark, denumită în continuare „TV2”). Această cauză are legătură cu cauzele C-649/15 P și C-656/15 P, care se referă de asemenea la recursurile declarate împotriva hotărârii atacate și în care concluziile noastre sunt pronunțate tot la această dată. De asemenea, este similară cauzei în care s-a pronunțat recent Hotărârea din 8 martie 2017, Viasat Broadcasting UK/Comisia (C-660/15 P, EU:C:2017:178).

I. Situația de fapt din litigiu

2. În măsura în care faptele aflate la originea acestei cauze sunt identice cu cele aflate la originea cauzei C-656/15 P, facem trimitere la punctele 2-15 din Concluziile noastre prezentate în cauza respectivă, pronunțate tot la această dată.

II. Procedura în fața Tribunalului și hotărârea atacată

3. Pentru aceleași motive, facem trimitere la punctele 16-19 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-656/15 P.

1 Limba originală: franceza.

2 Hotărârea din 24 septembrie 2015, TV2/Danmark/Comisia (T-674/11, denumită în continuare „hotărârea atacată”, EU:T:2015:684).

3 Decizia din 20 aprilie 2011 privind măsurile puse în aplicare de Danemarca (C 2/03) în favoarea TV2/Danmark (JO 2011, L 340, p. 1, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

III. Cu privire la recurs

4. În susținerea recursului formulat, Viasat invocă două motive privind erorile de drept pe care le-ar fi săvârșit Tribunalul, pe de o parte, statuând că veniturile din publicitate aferente anului 1995 și anului 1996 transferate de TV2 Reklame către TV2 prin intermediul Fondului TV2 nu constituiau ajutoare de stat și, pe de altă parte, interpretând în mod eronat cea de a doua condiție stabilită de Curte în Hotărârea din 24 iulie 2003, Altmark Trans și Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415, condițiile stabilite de Curte în această hotărâre fiind denumite în continuare „condițiile Altmark”).

5. Conform articolului 76 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, Curtea a statuat că era suficient informată în urma procedurii scrise și că, prin urmare, o ședință de audiere a pledoariilor nu era necesară.

A. Cu privire la primul motiv

1. Rezumatul argumentelor părților

6. Viasat susține în esență că, statuând la punctul 220 din hotărârea atacată că Comisia nu ar fi trebuit să califice, în decizia în litigiu, veniturile din publicitate aferente anului 1995 și anului 1996 drept „ajutor de stat”, pentru motivul că aceste venituri nu constituiau „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.

7. Viasat este susținută de Comisie.

8. TV2 A/S și Regatul Danemarcei contestă argumentele respective. În esență, acestea susțin, în primul rând, că veniturile în discuție nu constituiau resurse de stat, nici, în consecință, ajutoare de stat, întrucât acestea nu proveneau de la statul danez, ci din activitatea TV2. În al doilea rând, acestea susțin că circumstanța că TV2 Reklame și Fondul TV2 erau entități publice deținute și controlate de statul danez era irelevantă în această privință și, în al treilea rând, că afirmațiile Viasat și ale Comisiei cu privire la controlul exercitat de statul danez asupra resurselor acestor entități rezultau dintr-o înțelegere necorespunzătoare a dreptului danez. TV2 A/S arată de asemenea că veniturile respective nu au obținut niciun avantaj concurențial pentru TV2.

2. Apreciere

9. Primul motiv invocat de Viasat se aseamănă cu cel invocat de Comisie în susținerea recursului în cauza C-656/15 P, Comisia/TV2/Danmark, fiecare dintre aceste părți contestând interpretarea noțiunii „resurse de stat”, în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE și aplicarea acestuia în speță de către Tribunal.

10. Analiza prezentată în Concluziile noastre de la această dată cu privire la motivul unic invocat de Comisie în cauza C-656/15 P poate fi transpusă *mutatis mutandis* în cazul primului motiv invocat de Viasat în prezenta cauză. Prin urmare, ne vom limita aici la o sinteză a acestei aprecieri. Pentru o prezentare mai completă a acestei analize, facem trimitere la punctele 24-97 din concluziile amintite.

11. În ceea ce privește, în primul rând, imputabilitatea măsurii, nu se contestă în speță că autoritățile publice trebuie considerate ca fiind implicate în adoptarea acestei măsuri [4].

4 A se vedea Hotărârea din 16 mai 2002, Franța/Comisia, cunoscută sub numele „Stardust Marine” (C-482/99, EU:C:2002:294, punctul 52), Hotărârea din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții (C-262/12, EU:C:2013:851, punctul 17), precum și Ordonanța din 22 octombrie 2014, Elcogás (C-275/13, nepublicată, EU:C:2014:2314, punctul 22).

12. În ceea ce privește, în al doilea rând, condiția ca avantajul să fie acordat direct sau indirect prin intermediul resurselor de stat, aceasta nu implică, astfel cum reiese dintr-o jurisprudență constantă a Curții, că este necesar să se stabilească, în toate cazurile, că a avut loc un transfer de resurse de stat pentru ca avantajul acordat uneia sau mai multor întreprinderi să poată fi considerat ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE [5].

13. Ținând seama de aceste considerații, vom examina *dacă, statuând că Comisia a săvârșit o eroare de drept prin calificarea drept „resurse de stat”*, în decizia în litigiu, a veniturilor din publicitate aferente anului 1995 și anului 1996 transferate de TV2 Reklame către TV2, prin intermediul Fondului TV2, *Tribunalul a interpretat în mod corect această noțiune „resurse de stat”* în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE.

14. Astfel cum a amintit în mod întemeiat Viasat, Curtea a statuat în Hotărârea din 16 mai 2002, Comisia/Franța, cunoscută sub numele „Stardust Marine” (C-482/99, EU:C:2002:294, punctul 37), că „decurge deja din jurisprudența Curții că [articolul 107 alineatul (1) TFUE] cuprinde toate mijloacele pecuniare pe care autoritățile publice le pot utiliza în mod efectiv pentru a susține întreprinderi, fără să fie pertinent dacă aceste mijloace aparțin sau nu aparțin în mod permanent patrimoniului statului. În consecință, chiar dacă sumele care corespund măsurii în discuție nu se află permanent în posesia autorităților publice, faptul că acestea rămân în mod constant sub control public și, prin urmare, la dispoziția autorităților naționale competente este suficient pentru a fi calificate drept resurse de stat” [6].

15. Iar Curtea a statuat la punctul 38 din aceeași hotărâre că „Comisia, reținând în decizia în litigiu că resursele întreprinderilor publice, precum cele ale Crédit Lyonnais și ale filialelor sale, intrau sub controlul statului și, prin urmare, se aflau la dispoziția acestuia, nu a oferit o interpretare eronată a noțiunii «resurse de stat» prevăzută la [articolul 107 alineatul (1) TFUE]. Astfel, statul este perfect capabil, prin exercitarea influenței sale dominante asupra acestor întreprinderi, să orienteze utilizarea resurselor lor pentru finanțarea, dacă este cazul, a avantajelor specifice în favoarea altor întreprinderi”.

16. Or, este cert în speță că statul (Regatul Danemarcei) era acționarul unic al societății pe acțiuni TV2 Reklame, din moment ce capitalul societății era subscris de stat, iar ministrul culturii trebuia să aprobe statutele societății și modificările la acestea. Prin urmare, TV2 Reklame se afla în totalitate sub controlul statului [7].

17. Suntem de acord cu Viasat că transferul de resurse în cauză prin intermediul Fondului TV2 nu afectează în niciun fel caracterul de „resurse de stat”, întrucât Fondul TV2 este de asemenea o întreprindere publică controlată de statul danez.

18. Faptul că, astfel cum indică jurisprudența Curții pe care am citat-o, resursele unei societăți publice deținute în întregime și controlate de stat sunt „resurse de stat” în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE ne pare un motiv suficient pentru a propune anularea hotărârii atacate. Pentru a fi completi, vom analiza alte motive care ne conduc la aceeași concluzie.

5 A se vedea în special Hotărârea din 16 mai 2002, Franța/Comisia, cunoscută sub numele „Stardust Marine” (C-482/99, EU:C:2002:294, punctul 36), Hotărârea din 30 mai 2013, Doux Élevage și Coopérative agricole UKL-ARREE (C-677/11, EU:C:2013:348, punctul 34), și Hotărârea din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții (C-262/12, EU:C:2013:851, punctul 19).

6 Curtea se referă la Hotărârea din 16 mai 2000, Franța/Ladbroke Racing și Comisia (C-83/98 P, EU:C:2000:248, punctul 50). A se vedea de asemenea nota de subsol 15 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-656/15 P de la această dată.

7 Aceasta reiese din articolul 31 alineatul 1 din Bekendtgørelse af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed (Legea daneză codificată nr. 578 cu privire la serviciul de radiodifuziune) din 24 iunie 1994 (denumită în continuare „Legea din 1994”). A se vedea de asemenea considerentele (80), (89) și (90) ale deciziei în litigiu.

a) Originea fondurilor nu este determinantă

19. La punctul 208 din hotărârea atacată, Tribunalul a dedus în mod surprinzător din jurisprudența citată la punctul 201 din aceeași hotărâre [8] coroborată cu Hotărârea din 16 mai 2000, Ladbroke Racing/Comisia (C-83/98 P, EU:C:2000:248), și cu Hotărârea din 12 decembrie 1996, Air France/Comisia (T-358/94, EU:T:1996:194), că resurse provenite de la terțe părți puteau constitui resurse de stat, *cu condiția fie* să fi fost puse în mod voluntar la dispoziția statului de proprietarii lor (a se vedea exemplul depunătorilor la Caisse des dépôts et consignations-participations în cauza menționată Air France/Comisia), *fie* să fi fost abandonate de proprietarii lor (precum câștigurile nerevendicate de pariori în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea Ladbroke Racing/Comisia menționată), înainte de a concluziona de aici, la punctele 211 și 212 din hotărârea atacată, că veniturile din publicitate care fac obiectul dezbaterii proveneau de la clienții de publicitate care achiziționaseră spații de publicitate pe TV2 și, în consecință, nu se poate considera că aceste resurse erau controlate de statul danez, întrucât nu au fost puse în mod voluntar la dispoziția statului de proprietarii lor, nici nu au fost abandonate de proprietarii lor și gestionate de fapt de către stat.

20. Nu suntem de acord cu această concluzie la care a condus raționamentul efectuat la punctele 202-212 din hotărârea atacată, pentru două motive.

21. Pe de o parte, contrar celor declarate în hotărârea atacată, originea unei resurse speciale și natura sa inițial privată (în speță, banii plătiți de întreprinderile care doresc să își facă publicitate pe TV2) sunt irelevante atunci când trebuie să se examineze problema juridică dacă fondurile care au fost transferate și se află în posesia și sub controlul unei entități deținute în întregime de stat sunt sau nu sunt resurse „de stat”. Prin urmare, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept (în special la punctele 208, 211 și 212 din hotărârea atacată) punând accentul pe alte elemente decât pe resursele înseși (și în special originea lor) [9].

22. Pe de altă parte, Tribunalul încearcă să deducă în mod greșit, la punctul 208 din hotărârea atacată, din cele două hotărâri ale Curții că una sau cealaltă dintre cele două condiții „noi” și suplimentare (a se vedea punctul 19 din prezentele concluzii) trebuie îndeplinită pentru ca resursele care provin de la terțe părți să fie considerate resurse de stat.

23. Astfel, jurisprudența citată anterior nu conține niciun element probant care să permită să se concluzioneze – după cum sugerează hotărârea atacată – că resursele întreprinderilor publice ar trebui considerate resurse de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) TFUE numai în cazul în care au fost fie puse în mod voluntar la dispoziția statului de proprietarii lor, fie abandonate de proprietarii lor și gestiunea lor a fost asumată de stat.

24. În orice caz, aceasta nu reiese nicidecum din jurisprudența pertinentă în circumstanțele din prezenta cauză, și anume Hotărârea din 16 mai 2002, Franța/Comisia, cunoscută sub numele „Stardust Marine” (C-482/99, EU:C:2002:294, punctele 37 și 38), pe de altă parte ulterioară celor două hotărâri pe care hotărârea atacată încearcă în mod inutil să se întemeieze.

25. În plus, în timp ce cea de a doua dintre condițiile propuse de Tribunal (cea privind resursele abandonate) nu are nicio legătură vădită cu circumstanțele speței, prima condiție (punerea la dispoziție voluntară) este contrară jurisprudenței mai recente a Tribunalului (Hotărârea din 27 septembrie 2012, Franța/Comisia, T-139/09, EU:T:2012:496, care nu a făcut obiectul unui recurs, punctele 63 și 64) [10].

8 Hotărârea din 30 mai 2013, Doux Élevage și Coopérative agricole UKL-ARREE (C-677/11, EU:C:2013:348, punctul 35, precum și jurisprudența citată), și Hotărârea din 15 ianuarie 2013, Aiscat/Comisia (T-182/10, EU:T:2013:9, punctul 104).

9 A se vedea în această privință Concluziile noastre prezentate în cauza C-656/15 P la această dată (punctul 46 și următoarele).

10 A se vedea Concluziile noastre prezentate în cauza C-656/15 P de la această dată, punctul 59.

b) Controlul autorităților publice este determinant

26. Considerăm că, la punctele 212, 214 și 215 din hotărârea atacată, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a interpretat prea restrictiv noțiunea „control” în cadrul aprecierii dacă statul danez exercita, prin intermediul Fondului TV2, un control asupra resurselor transferate de TV2 Reklame către TV2.

27. Astfel, Tribunalul însuși menționează în hotărârea atacată (punctul 182) că decurge din articolul 29 alineatul 2 din Legea din 1994 că Fondul TV2 era alimentat din veniturile generate de publicitatea pe TV2. Reiese de asemenea din același articol că ministrul culturii decidea cu privire la partea din veniturile TV2 Reklame care trebuia plătită Fondului TV2. Astfel cum a arătat Tribunalul la punctul 181 din hotărârea atacată și după cum se arată în considerentul (81) al deciziei în litigiu, cota din profiturile cumulate ale TV2 Reklame care nu era transferată către Fondul TV2 putea fi utilizată de ministrul culturii – cu acordul Comisiei de finanțe a Folketing (Parlamentul danez) – în scopul rambursării unei garanții de stat emise anterior *sau în scopuri culturale* (a se vedea articolul 33 din Legea din 1994[11]).

28. În consecință, statul dispunea de toate drepturile și de un control complet cu privire la veniturile TV2 Reklame și reieșea *direct din legislație* că aceste resurse puteau servi altor scopuri decât transferul lor către Fondul TV2.

29. În măsura în care ministrul culturii avea posibilitatea de a decide că resursele ar servi altor scopuri decât un transfer către Fondul TV2, trebuie să se concluzioneze că statul controla aceste resurse, indiferent de maniera în care ministrul culturii a decis, în fapt, să utilizeze aceste resurse în cursul unui anumit an.

30. În plus, doar ministrul culturii putea decide cu privire la suma care trebuie transferată, pentru un anumit an, de la Fondul TV2 către TV2, întrucât transferul de resurse de la Fondul TV2 către TV2 se putea efectua doar în conformitate cu cadrul bugetar al TV2, stabilit de ministrul culturii[12].

31. În consecință, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept, pe de o parte, prin faptul că nu a ținut seama, în aprecierea prezenței sau a absenței unor resurse de stat, de faptul că statul dispunea de toate drepturile și de un control complet cu privire la resursele TV2 Reklame și putea decide dacă aceste resurse trebuiau transferate Fondului TV2 sau utilizate în alte scopuri, culturale de exemplu, și, pe de altă parte, prin faptul că nu a luat în considerare faptul că statul controla în totalitate resursele Fondului TV2 și putea decide astfel în mod unilateral cu privire la momentul la care aceste resurse trebuiau transferate TV2, precum și cu privire la valoarea acestui transfer.

c) Tribunalul a interpretat în mod eronat Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160)

32. Pentru a-și justifica argumentația cu privire la caracterul insuficient al controlului public exercitat de autoritățile daneze pentru ca resursele în discuție să poată fi calificate drept „resurse de stat”, Tribunalul a apropiat prezenta cauză de cea în care s-a pronunțat Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160).

11 A se vedea de asemenea considerentele (81) și (84) ale deciziei în litigiu.

12 A se vedea articolul 30 din Legea din 1994, citat la nota de subsol 28 din Concluziile noastre prezentate în cauza C-656/15 P de la această dată.

33. Considerăm, dimpotrivă [13] (la fel ca și Viasat), că cele două cauze sunt clar diferite atât în fapt, cât și în drept.

34. Astfel, în Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), Curtea a exclus calificarea drept „ajutor de stat”, întrucât avantajele acordate producătorilor de energie electrică ecologică erau finanțate exclusiv de întreprinderi private de aprovizionare cu energie electrică, prin intermediul unor fonduri în legătură cu care statul nu avea niciun moment controlul și care, în consecință, „nu părăsesc niciodată, în fapt, sectorul privat” (a se vedea Concluziile avocatului general Jacobs prezentate în cauza PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2000:585, punctul 166). De asemenea, Hotărârea din 5 martie 2009, UTECA (C-222/07, EU:C:2009:124, citată de asemenea de Tribunal în hotărârea atacată), privea, la fel ca și cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), o situație în care resursele în cauză nu părăsiseră niciun moment sfera privată.

35. Alte două elemente permit să se sublinieze diferențele dintre prezenta cauză și dosarul în care s-a pronunțat Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160).

36. Pe de o parte, prezenta cauză privește transferuri de resurse de la o întreprindere publică în urma unei *decizii adoptate în fiecare an de ministrul culturii*, în timp ce în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), era vorba despre o *dispoziție legislativă generală* referitoare la transferurile impuse anumitor întreprinderi în favoarea unei alte categorii de operatori (în esență privați).

37. Pe de altă parte, în cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), societatea în cauză (PreussenElektra) nu a primit drept misiune administrarea unei măsuri de ajutor, din moment ce nu era vorba despre un sistem de compensare prin care societățile care suportau costurile suplimentare primeau o compensație în acest scop.

38. Soluția reținută în hotărârea respectivă nu se poate aplica, așadar, într-o situație în care statul a creat o entitate juridică distinctă, precum TV2 Reklame, și a mandatat-o pentru a gestiona o măsură de ajutor [14].

39. Dimpotrivă, faptele speței sunt foarte asemănătoare cu cele din cauza în care s-a pronunțat Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții (C-206/06, EU:C:2008:413) [15].

40. O societate publică (SEP) a fost mandatată să încaseze sume care rezultă dintr-un supliment de preț pe care statul neerlandez l-a impus prin lege cumpărătorilor de energie electrică în vederea combaterii costurilor care nu sunt conforme cu piața. În practică, acest preț suplimentar era plătit operatorului de rețea care trebuia să cedeze anual veniturile din acesta SEP. Societatea respectivă păstra în continuare 400 de milioane de guldeni olandezi (NLG) (181 512 086,40 euro) pentru a acoperi costurile care nu sunt conforme cu piața apărute în 2000 și plătea restul ministrului.

13 La fel ca Bacon, K., European Union Law of State Aid, Oxford University Press, 2017, care, după comentariul cu privire la Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), continuă considerând că „*[a] rather different example of the analysis* of payments from private parties was the advertising revenues paid to the Danish broadcaster TV2, which the [General] Court held were not State resources despite the fact that the Danish authorities could restrict the percentage of those revenues that was transferred to TV2” (sublinierea noastră).

14 Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții (C-206/06, EU:C:2008:413, punctul 74), Hotărârea din 19 decembrie 2013, Association Vent De Colère! și alții (C-262/12, EU:C:2013:851, punctul 35), precum și Ordonanța din 22 octombrie 2014, Elcogás (C-275/13, nepublicată, EU:C:2014:2314, punctul 32).

15 A se vedea în special punctul 74. A se vedea de asemenea Ordonanța din 22 octombrie 2014, Elcogás (C-275/13, nepublicată, EU:C:2014:2314, punctul 32).

41. Curtea a statuat în această cauză, mai întâi, că era neimportant că această societate desemnată (SEP) este în același timp centralizatorul taxei percepute, administratorul fondurilor încasate și beneficiarul unei părți din aceste fonduri, întrucât era posibil să se facă distincția între rolurile diferite ale SEP și să se efectueze controlul utilizării fondurilor, având drept consecință, în opinia Curții, faptul că, „atât timp cât această societate desemnată nu a reținut suma de 400 de milioane NLG [181 512 086,40 euro], moment de la care o poate folosi în mod liber, această sumă rămâne sub control public și, prin urmare, la dispoziția autorităților naționale, ceea ce este suficient pentru a o califica drept resursă de stat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 mai 2002, Franța/Comisia, [cunoscută sub numele «Stardust Marine»], C-482/99, EU:C:2002:294, punctul 37)”.

42. Curtea a precizat, în continuare, că măsura în discuție în această cauză era diferită de cea vizată în Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), „în care Curtea a statuat la punctul 59 că obligația întreprinderilor de aprovizionare cu energie electrică private de a cumpăra la prețuri minime fixe energia electrică produsă pe baza surselor regenerabile de energie nu implică niciun transfer direct sau indirect de resurse de stat către întreprinderile producătoare de acest tip de energie electrică. În acest ultim caz, întreprinderile nu erau mandatate de stat pentru a gera o resursă de stat, ci erau obligate să cumpere utilizând resurse financiare proprii” (Hotărârea din 17 iulie 2008, Essent Netwerk Noord și alții, C-206/06, EU:C:2008:413, punctul 74).

43. În același mod ca și în cauza în care s-a pronunțat această din urmă hotărâre, TV2 Reklame este o instituție publică autonomă creată în scopul colectării resurselor din vânzarea de spații publicitare pe TV2 și mandatată de stat să gestioneze aceste resurse.

44. Același raționament se aplică, de altfel, în privința Fondului TV2, întrucât acesta este o instituție publică, iar ministrul putea, pe de altă parte, să dispună de resursele fondului.

45. În același mod precum în hotărârile citate la nota de subsol 14, legiuitorul a instituit un sistem în temeiul căruia societatea publică (TV2 Reklame în speță) beneficiază de o compensare pentru ajutorul pe care îl administrează, în speță sub forma dreptului de a comercializa spațiile publicitare ale TV2.

46. La aceasta se adaugă faptul că TV2 Reklame nu era supusă unei obligații de achiziționare de la TV2 prin intermediul resurselor financiare proprii, contrar situației care se regăsea în Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160). Reiese, în schimb, din legislația daneză că TV2 trebuia să pună spații publicitare la dispoziția TV2 Reklame, iar TV2 Reklame nu era obligată, așadar, să cumpere aceste spații publicitare pentru TV2 la un preț stabilit în prealabil, astfel cum era cazul în hotărârea menționată.

47. În consecință, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin faptul că a considerat că prezenta cauză era comparabilă cu cea în care s-a pronunțat Hotărârea din 13 martie 2001, PreussenElektra (C-379/98, EU:C:2001:160), interpretare eronată care a jucat un rol esențial în motivarea dată de Tribunal pentru anularea deciziei în litigiu.

d) Lipsa unei diferențe în ceea ce privește originea resurselor provenite din taxa de radiodifuziune și din veniturile din publicitate

48. Astfel cum arată Viasat, reiese din cele de mai sus că este esențial pentru calificarea corectă a resurselor Fondului TV2 ca resursele TV2 Reklame să fie calificate drept „resurse de stat”, întrucât acestea își păstrează caracterul de resurse de stat în urma transferului către Fondul TV2, la fel ca veniturile obținute din taxa de radiodifuziune. În consecință, toate resursele Fondului TV2 pot fi calificate drept „resurse de stat”.

49. Astfel, distincția făcută de Tribunal între originea veniturilor din publicitate transferate de TV2 Reklame către TV2 prin intermediului Fondului TV2 și cea a resurselor provenite din taxa de radiodifuziune transferate din Fondul TV2 către TV2 nu este nici logică și nici justificată în speță.

50. Este dificil să se stabilească în ce măsură resursele care provin din plata pe care legea o impune utilizatorilor privați pentru a avea acces la canale de televiziune de serviciu public se deosebesc de plata efectuată de clienții din publicitate privați pentru a obține spații publicitare în aceste mijloace de comunicare în masă. În cele două situații, este vorba despre resurse care provin de la terți plătite unei întreprinderi publice, indiferent dacă este Danmarks Radio sau TV2 Reklame, în schimbul unei contraprestații.

51. Erorile de drept pe care le-am subliniat prezintă motivele pentru care Tribunalul a ajuns la concluzia că aceste două tipuri de resurse trebuiau examinate diferit, chiar dacă se află în aceeași situație în ceea ce privește originea lor.

52. În consecință, primul motiv trebuie să fie admis.

B. Cu privire la al doilea motiv

1. Rezumatul argumentelor părților

53. Viasat susține că, atunci când a statuat la punctul 106 din hotărârea atacată că decizia în litigiu este afectată de o eroare de drept în ceea ce privește domeniul de aplicare al celei de a doua condiții Altmark, Tribunalul a săvârșit o eroare de drept.

54. În opinia Viasat, în ceea ce privește o acțiune în anulare, Tribunalul ar fi trebuit să examineze motivarea acestei decizii, fără a-și întemeia aprecierea în cursul judecății pe interpretarea de către Comisie a acestei din urmă date. În această privință, Viasat arată că, contrar susținerilor Tribunalului de la punctele 97, 99 și 104-106 din hotărârea atacată, considerentele pertinente ale deciziei menționate nu indică nicidecum că a doua condiție Altmark „include conceptul de eficacitate a beneficiarului compensării”. Viasat consideră că această condiție, care impune ca parametrii pe baza cărora se calculează compensarea să fie stabiliți în prealabil în mod obiectiv și transparent, urmărește să evite orice utilizare abuzivă a noțiunii „serviciu public”. Or, Viasat consideră că intervenția Parlamentului danez este insuficientă pentru a îndeplini condiția respectivă.

55. Viasat este susținută de Comisie.

56. TV2 A/S și Regatul Danemarcei contestă admisibilitatea celui de al doilea motiv.

57. Pe fond, TV2 A/S contestă că Tribunalul și-a întemeiat aprecierea referitoare la domeniul de aplicare al celei de a doua condiții Altmark numai pe interpretarea deciziei în litigiu furnizată de Comisie în cadrul fazei scrise a procedurii. Dimpotrivă, și-ar fi întemeiat aprecierea atât pe motivarea deciziei în litigiu, cât și pe interpretarea acesteia furnizată de Comisie pe parcursul judecății. În orice caz, TV2 A/S consideră că, în conformitate cu cea de a doua condiție Altmark, parametrii de calculare a compensației erau stabiliți în prealabil, în mod obiectiv și transparent.

2. Apreciere

58. Suntem de acord cu TV2 A/S și cu Regatul Danemarcei că acest motiv este inadmisibil.

59. Viasat afirmă că este afectată în mod individual și direct de concluziile hotărârii atacate referitoare la cea de a doua condiție Altmark.

60. Or, Viasat admite în același timp că, luată izolat, această parte a hotărârii atacate nu influențează conținutul dispozitivului (punctele 30 și 31 din recurs).

61. Astfel, în măsura în care dispozitivul hotărârii atacate se pronunță în favoarea Viasat și nu cuprinde niciun element cu privire la cea de a doua condiție Altmark, Viasat nu are interesul necesar care să justifice efectuarea de către Curte a controlului motivelor din hotărârea atacată referitoare la această a doua condiție.

62. Este suficient să se constate că, pe lângă faptul că nu urmărește anularea, în tot sau în parte, a deciziei Tribunalului, astfel cum figurează în dispozitivul acesteia, și că, prin urmare, ar trebui declarat inadmisibil doar pentru acest motiv, un asemenea motiv ar avea sens numai în cazul în care ar admite primul motiv al recursului formulat de TV2 A/S în cauza C-649/15 P, TV2/Danmark/Comisia, cu privire la aplicarea celei de a patra condiții Altmark – ceea ce nu este cazul conform Concluziilor noastre prezentate în cauza respectivă de la această dată –, astfel încât trebuie, în orice caz, să fie considerat ca fiind inoperant.

63. Astfel, argumentația Viasat potrivit căreia motivul respectiv poate fi examinat pe fond de către Curte pentru motivul că este vizată în mod direct și individual de motivele hotărârii atacate referitoare la cea de a doua condiție Altmark, deși Tribunalul s-a pronunțat în favoarea sa în dispozitivul hotărârii atacate, este lipsită de incidență cu privire la această apreciere.

64. În consecință, trebuie să se respingă acest motiv ca fiind inadmisibil și, în orice caz, inoperant.

65. Cu titlu subsidiar, trebuie să se arate că, în cauza C-660/15 P, Viasat a susținut de asemenea în recursul formulat că a doua condiție Altmark nu era respectată.

66. Între timp, recursul amintit a fost respins de către Curte în Hotărârea din 8 martie 2017, Viasat Broadcasting UK/Comisia (C-660/15 P, EU:C:2017:178). În opinia Curții, „Tribunalul nu a săvârșit nicio eroare de drept atunci când a considerat, în hotărârea atacată, că articolul 106 alineatul (2) TFUE nu impune Comisiei să ia în considerare a doua și a patra condiție Altmark pentru a decide dacă un ajutor de stat este compatibil cu piața internă în temeiul acestei dispoziții”.

67. Rezultă că al doilea motiv trebuie respins.

C. Cu privire la efectul anulării hotărârii atacate

68. Întrucât, prin intermediul celui de al patrulea motiv în primă instanță, invocat în susținerea celui de al treilea capăt de cerere subsidiar, reclamanta în primă instanță reproșa Comisiei o eroare de drept, în măsura în care a considerat ca fiind ajutoare de stat sumele provenite din veniturile din publicitate aferente anului 1995 și anului 1996 care i-au fost transferate prin intermediului Fondului TV2, și având în vedere analiza noastră cu privire la primul motiv de recurs, este clar că Curtea trebuie să se pronunțe astfel și să respingă pe fond al treilea capăt de cerere formulat cu titlu subsidiar de reclamantă în primă instanță.

IV. Cu privire la cheltuielile de judecată

69. Conform articolului 138 alineatul (3) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din regulamentul menționat, în cazul în care părțile cad fiecare în pretenții cu privire la unul sau mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată. Având în vedere că Viasat a obținut câștig de cauză cu privire la primul motiv, dar a căzut în pretenții cu privire la cel de al doilea, considerăm că TV2 A/S trebuie obligată la plata propriilor cheltuieli de judecată, precum și la plata a jumătate din cheltuielile efectuate de Viasat și că, în rest, părțile ar trebui să suporte propriile cheltuieli de judecată.

70. Conform articolului 140 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, aplicabil procedurii de recurs în temeiul articolului 184 alineatul (1) din acest regulament, statele membre și instituțiile care au intervenit în litigiu suportă propriile cheltuieli de judecată. Regatul Danemarcei, în calitate de intervenient în fața Tribunalului, suportă propriile cheltuieli de judecată.

V. Concluzie

71. Pentru aceste motive, propunem Curții să se pronunțe după cum urmează:

– anularea Hotărârii Tribunalului din 24 septembrie 2015, TV2/Danmark/Comisia (T-674/11, EU:T:2015:684), în măsura în care acesta din urmă a anulat Decizia 2011/839/UE a Comisiei din 20 aprilie 2011 privind măsurile puse în aplicare de Danemarca (C2/03) în favoarea TV2/Danmark pentru simplul motiv că Comisia a considerat în aceasta că veniturile din publicitate aferente anului 1995 și anului 1996 plătite TV2/Danmark prin intermediul Fondului TV2 constituiau ajutoare de stat;

– respingerea pe fond a celei de a treia concluzii a reclamantei din primă instanță formulate cu titlu subsidiar;

– respingerea recursului în ceea ce privește celelalte motive și

– obligarea TV2 Danmark A/S să suporte 50 % din cheltuielile de judecată efectuate de Viasat Broadcasting UK Ltd și, în rest, obligarea celorlalte părți să suporte propriile cheltuieli de judecată.